

Sağlık Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretimin Kalitesi ve Akreditasyon Algıları: Tanımlayıcı ve İlişki Arayıcı Çalışma

Teaching Quality and Accreditation Perceptions of Students Studying at the Faculty of Health Sciences: A Descriptive and Correlational Study

Gülsüm ÇONOĞLU, Mustafa SÜSLÜ, Nisa Nur YALÇINÖZ, Rümeysa DUYAR

ÖZ

Ulusal ve uluslararası alanda nitelikli eğitim, rekabet gibi paradigmalar bir üniversitenin eğitim-öğretim kalitesinin ve bir akredite programın değerini ve önemini artırmaktadır. Bu bağlamda, bu programlardan yararlanan öğrencilerin, verilen eğitimin niteliğini ölçmek için öğretimin kalitesi ve akreditasyon algılarına ilişkin görüşlerinin alınması değerlidir. Bu araştırma, bir sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretim kalitesi ve akreditasyon algı düzeylerini belirlemek ve iki algı arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla yapılan tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini, 2023-2024 eğitim öğretim güz döneminde bir sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 860 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Üniversite Öğretim Kalitesi Algısı Ölçeği ve Akreditasyon Algısı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde IBM 25.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $20,43 \pm 2,21$ 'dir. Öğrencilerin %84,5'i kadın, %34,3'ü birinci sınıf olup, %42,3'ü Hemşirelik bölümünde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin öğretim kalitesi ve akreditasyon algısı düzeylerine ilişkin bulguları incelendiğinde; en düşük puan ortalaması Üniversite Öğretim Kalitesi Algısı Ölçeği'nin Öğretim Koşulları alt boyutunda ($3,36 \pm 0,69$) iken, en yüksek puan ortalaması Öğretim Elemanları alt boyutunda ($3,65 \pm 0,66$) bulunmuştur. Üniversite Öğretim Kalitesi Algısı Ölçeği dört alt boyutunun puan ortalamaları ile Akreditasyon Algısı Ölçeği'nin her iki alt boyutunun puan ortalamaları arasında pozitif yönde zayıf güçte anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu çalışmanın sonucunda kurumsal ya da program akreditasyonuna sahip olmayan ve/veya akredite olma hazırlığı yapan yükseköğretim kurumları için önemli bulgular ortaya konmuştur. Öğrencilerin akreditasyon algılarını yükseltmek ve sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla gerekli bilgilendirme toplantıları yapılmalı ve eğitici ve öğrenci etkileşimi artırılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Akreditasyon, Eğitim programı, Kalite algısı, Yükseköğretimde kalite

Çonoğlu G., Süslü M., Yalçınöz N.N., & Duyar R., (2025). Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretimin kalitesi ve akreditasyon algıları: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı çalışma. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 15(1), 37-45. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1484411>

Gülsüm ÇONOĞLU (✉)

ORCID ID: 0000-0001-8606-3149

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Çankırı, Türkiye
Çankırı Karatekin University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department,
Çankırı, Türkiye
gulsumconoglu@karatekin.edu.tr

Mustafa SÜSLÜ

ORCID ID: 0009-0000-8982-1523

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Çankırı, Türkiye
Çankırı Karatekin University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department,
Çankırı, Türkiye

Geliş Tarihi/Received : 15.05.2024

Kabul Tarihi/Accepted : 20.04.2025

Nisa Nur YALÇINÖZ

ORCID ID: 0009-0002-8801-3246

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Çankırı, Türkiye
Çankırı Karatekin University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department,
Çankırı, Türkiye

Rümeysa DUYAR

ORCID ID: 0009-0004-3068-7680

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Çankırı, Türkiye
Çankırı Karatekin University, Faculty of Health Sciences, Nursing Department,
Çankırı, Türkiye

Bu eser "Creative Commons Atıf-GayriTicari-4.0
Uluslararası Lisansı" ile lisanslanmıştır.

ABSTRACT

Paradigms such as qualified education in the national and international arena, competition increase the value and importance of a university's education and teaching quality and an accredited program. In this context, it is valuable to obtain the views of students benefiting from these programs on their perceptions of the quality of teaching and accreditation in order to measure the quality of education provided. This research is a descriptive and correlational study conducted to determine the perception levels of teaching quality and accreditation of students studying in a health sciences faculty and to investigate the relationship between the two perceptions. The research sample consisted of 860 students studying at a health sciences faculty in the 2023-2024 academic autumn semester who volunteered to participate in the research. The data of the study were collected using the Introductory Information Form, the University Teaching Quality Perception Scale and the Accreditation Perception Scale. The IBM 25.0 package programme was used for data analysis. The mean age of the students participating in the study was $20,43 \pm 2,21$ years. 84,5% of the students were female, 34,3% were first year students and 42,3% were studying in the department of nursing. When analysing the results in relation to students' perceptions of teaching quality and accreditation levels, the lowest mean score was found in the Teaching Conditions sub-dimension of the University Teaching Quality Perception Scale ($3,36 \pm 0,69$), while the highest mean score was found in the Teaching Staff sub-dimension ($3,65 \pm 0,66$). It was found that there was a weakly positive, significant relationship between the mean scores of the four subscales of the the University Teaching Quality Perception Scale and the mean scores of both subscales of the Accreditation Perception Scale scale ($p < 0,05$). As a result of this study, important findings revealed for higher education institutions that do not have institutional or program accreditation and/or are preparing for accreditation. To increase students' perception of accreditation and to ensure sustainability, the necessary information sessions should be held, and interaction between teachers and students should be increased.

Keywords: Accreditation, Curriculum, Quality in higher education, Quality perception.

GİRİŞ

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, birbiri ile bağlantılı 17 amaçlı kapsamakta olup, Türkiye'nin de dahil olduğu tüm Dünya'da insanların karşı karşıya kaldığı ana sorunlara yönelik çözümleri hedeflemektedir. Bu amaçlar arasında dördüncü amaç nitelikli eğitimidir (Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, 2024). On İkinci Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Listesi'ne göre "33. Eğitimde Kalitenin Artırılması" ve On İkinci Kalkınma Planı Çalışma Grubu Listesi'ne göre de "21. Mesleki Eğitimde Niteliğin Artırılması" eğitimin geleceği açısından önemli başlıklardır (On İkinci Kalkınma Planı Hazırlıkları, 2022). Ulusal ve uluslararası alanda nitelikli eğitim, rekabet gibi paradigmalardan bir üniversitenin eğitim-öğretim kalitesini ve bir akredite programın değerini ve önemini artırdığı düşünülmektedir. Nitekim, kurumsal akreditasyon programına dahil olan ve tam koşullu akredite olan üniversiteler kendilerine özgü örnek uygulamalar gerçekleştirmektedir (Taşçı ve Lapçın, 2023). Bu doğrultuda, farklı meslek gruplarının eğitim gördüğü sağlık bilimleri fakültelerinde nitelik açısından yetkin ve donanımlı sağlık profesyonellerin yetiştirilmesi; ülkenin iş gücü planlanması (Resmî Gazete, 2023, s.155) ve ulusal/uluslararası alanda rekabet ve verimlilik sağlaması açısından önemlidir (Resmî Gazete, 2023, s.242).

Öğrencilerin eğitsel/akademik, kültürel, sosyal, sportif vb. alanlarda çeşitli düzeylerde yükseköğretim kurumlarından beklentileri bulunmaktadır (Karakaya vd., 2016). Bu beklentileri karşılama amacı birçok yükseköğretim kurumunu öğrencilerine sunulan hizmeti değerlendirmeye, verimlilik ve kalitenin artmasına ilişkin iyileştirme çalışmaları gerçekleştirmeye yöneltmiştir (Kaya ve Şahin, 2022). Bunun yanı sıra, kurumların öğrencilerini geleceğe hazırlayarak gelecekte yer alacak iş dünyasının isteklerine cevap verecek biçimde eğitim programlarını yapılandırması, yaratıcı ve yenilikçi düşünme fırsatları ve eğitim

ortamları sunmaları, eğitim ve araştırma faaliyetleri ile ulusal ve uluslararası alandaki değişimleri, yenilikleri ve teknolojiadaki gelişmeleri sürekli takip etmeleri gerekmektedir (Karakaya vd., 2016). Değişimlerle ve gelişmelerle mücadele eden yükseköğretim kurumlarında bir yönetim aracı olarak toplam kalite yönetimi yaklaşımı benimsenmektedir (Kaya ve Şahin, 2022). Bu doğrultuda; bu programlardan yararlanan öğrencilerin, verilen eğitimin niteliğini ölçmek için öğretimin kalitesi ve akreditasyon algılarına ilişkin değerlendirmelerinin alınmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Bir yükseköğretim kurumunun kalitesi, kurumsal performansın ve kaliteli eğitimin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Ulker ve Bakioglu, 2019). Bu nedenle üniversiteler, kurum ya da program kalitesini belgelendirmek için çeşitli kalite güvence yöntemleri uygulamaktadır (Ulker ve Bakioglu, 2019). Akreditasyon da bir programın kalitesini ifade etmekte, akranlara mü-kemmelliği göstermekte ve kurum ile programın tanınmasını sağlamaktadır (Davis vd., 2015). Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği (2015)'ne göre akreditasyon; "bir dış değerlendirici kurum tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen değerlendirme ve dış kalite güvence süreci"ni ifade etmektedir (Resmî Gazete, 2015). Akreditasyon, programların halka karşı sorumlu tutulmasına hizmet etmekte olup, programları kendi belirttikleri misyon ve hedeflerine ve ulusal olarak oluşturulmuş akreditasyon standartlarına göre değerlendirmektedir (Ellis ve Halstead, 2012). Program akreditasyonunun sağlanması ve sürdürülmesi, programın itibarı ve kaynakları açısından programın öğretim üyeleri, öğrencileri ve diğer personeli için önemli etkilere sahiptir (Ellis ve Halstead, 2012).

Akreditasyon faaliyetleri, akredite olmayı başarabilen kuruluşların ya da programların minimum standartları sağladığını göstermekte olup, eğitim kuruluşlarının, bölümlerinin ya da programlarının markalaşmasına ve sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır (İri ve Bayraktar, 2023). Akreditasyon süreci, bir kurumda çalışanlar arasındaki iletişimi iyileştirmekte, kurumun daha iyiye gidebilmesi için vizyon belirlemekte ve verilen hizmetten yararlanan tüketicilere hizmetin niteliği hakkında bilgi vermektedir (Gencel, 2001). Bu sürecin sağlıklı bir biçimde yürütülebilmesi için kurumdaki tüm öğretim elemanı, öğrenci, idari personel ve diğer çalışanların bu sürecin farkında olması ve süreci benimsemesi önemlidir (Alpaydın ve Topal, 2022). Tam akreditasyon sürecini başarılı bir şekilde tamamlayan kurumlar, süreçte iç paydaş ve dış paydaş katılımına önem vermekte, paydaş görüşlerini sistematik bir şekilde almakta ve sonuçlara yönelik iyileştirmeler gerçekleştirmektedir (Taşçı ve Lapçın, 2023). Bu nedenle, yükseköğretim kurumlarındaki akreditasyon çalışmalarında programın önemli ve kıymetli bir iç paydaşı olarak öğrenciler, kalite güvence süreçlerine dahil edilmeli ve süreç hakkında farkındalık kazandırılmalıdır (Uludağ vd., 2021). Eğitim programının bir iç paydaşı ve programdan yararlananlar olarak öğrencilerin akreditasyona ilişkin algılarının belirlenmesi sürece ilişkin katkıları açısından önemlidir. Böylelikle, öğrenciler bakış açılarıyla sistemlerin gelişmeye açık yönlerinin saptanarak iyileştirme çalışmalarının yürütülmesine katkı sağlayabilmektedir (Uludağ vd., 2021).

Literatür incelendiğinde; öğrencilerin öğretim kalitesi algılarının ve akreditasyon algılarının farklı disiplinlerde farklı değişkenler açısından ayrı ayrı değerlendirildiği çalışmalar bulunmuştur. Bu çalışmalarda; öğrencilerin öğretim kalitesi algıları, memnuniyetleri ile değerlendirme yöntemleri arasındaki etki-ileşim (Smimou ve Dahl, 2012); gelişmekte olan bir tıp eğitimi sistemindeki tıp öğrencilerinin uluslararası akreditasyona yönelik algıları (İbrahim vd., 2015); üniversite öğrencilerinin öğretim kalitesi algıları (Karakaya vd., 2016) ve algılanan öğretim kalitesi ve öğrenci tatmininin öğrenci sadakati üzerindeki etkisi (Öztürk ve Faiz, 2020); hemşirelik öğrencilerinin lisans eğitiminde akreditasyon hakkındaki bilgi durumları ve kazançlarının ne/neler olacağına ilişkin görüşleri (Şenol vd., 2018); akredite olan bir hemşirelik bölümünde eğitim alan öğrencilerin lisans eğitiminde akreditasyona yönelik düşünceleri (Küçükkaya vd., 2021) ve ebelik öğrencilerinin ebelik eğitiminin akreditasyonu hakkındaki algıları ve görüşleri (Ekşioğlu vd., 2023) incelenmiştir. Ancak, ülkemizde yapılan çalışmalarda sağlık bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin öğretim kalitesi ve akreditasyon algıları ile aralarındaki ilişkinin değerlendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca, bu araştırmanın sonuçları; çalışmanın yapıldığı üniversite gibi akredite olmayan ve/veya akredite olma hazırlığı yapan kurumlarda eğitim gören öğrencilerde eğitim programı ve öğretim kalitesi arasındaki ilişkiyi saptama ve yükseköğretimde akreditasyon çalışmalarına ilişkin farkındalık sağlama açısından önemlidir. Bu bağlamda; bu çalışmanın sonuçları ile literatürdeki bu boşluğun doldurulması planlanmaktadır. Bu amaca yönelik araştırma soruları aşağıda belirtilmiştir:

⇒ Araştırma sorusu 1: Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretim kalitesi algı düzeyleri nedir?

⇒ Araştırma sorusu 2: Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin akreditasyon algı düzeyleri nedir?

⇒ Araştırma sorusu 3: Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre öğretim kalitesi ve akreditasyon algıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

⇒ Araştırma sorusu 4: Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretim kalitesi ve akreditasyon algıları arasında bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Tasarımı

Bu çalışma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tiptedir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2023-2024 eğitim öğretim yılının güz döneminde bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinin Beslenme ve Diyetetik, Çocuk Gelişimi, Ebelik, Ergoterapi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Hemşirelik, Sağlık Yönetimi ve Sosyal Hizmet bölümlerinde öğrenim gören 2142 kayıtlı öğrenci oluşturmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, tam sayım örnekleme yöntemi hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini araştırmaya katılmaya gönüllü olan 860 öğrenci oluşturmıştır. Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin %40,1'i araştırmaya katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanmasında aşağıdaki araçlar kullanılmıştır:

⇒ **Tanıtıcı Bilgi Formu:** Araştırmacılar tarafından oluşturulan "Tanıtıcı Bilgi Formu" yaşı, cinsiyeti, mezun olduğu lise, bölümü, sınıf düzeyi, ağırlıklı genel not ortalaması gibi sorulardan oluşmaktadır.

⇒ **Üniversite Öğretim Kalitesi Algısı Ölçeği:** Bu ölçek, Karakaya ve arkadaşları (2016) tarafından oluşturulmuştur. Ölçek, üniversite öğrencilerin öğretim kalitesi algısını Misyon, Öğretim koşulları, Öğretim Programları ve Öğretim Elemanları olmak üzere dört boyut ve 23 maddede incelemektedir. Ölçeğin geneline ilişkin güvenilirlik katsayısı $\alpha=0,925$ olup, beşli likert ölçeğine (1= Hiç Katılmıyorum, 5= Tamamen Katılmıyorum) göre oluşturulmuştur (Karakaya vd., 2016). Bu çalışma için tüm ölçeğin Cronbach's Alphası 0,94, ölçek alt boyutları sırasıyla 0,86, 0,70, 0,89 ve 0,87 olarak bulunmuştur.

⇒ **Akreditasyon Algısı (AA) Ölçeği:** Bu ölçek, Semerci (2017) tarafından geliştirilmiştir. Kalite güvencesi ve kalite değerlendirmesi olmak üzere iki alt temadan ve 17 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek, "Tamamen katılmıyorum=5, Çoğunlukla katılmıyorum=4, Kısmen katılmıyorum=3, Az katılmıyorum=2, Hiç katılmıyorum=1" şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0.901 olarak bulunmuştur (Semerci, 2017). Araştırma bulgularının yorumlanmasında düzey kabulü kullanılmaktadır. Sırasıyla puan ve düzey kabulü, 1,00 – 1,79 için çok düşük; 1,80 – 2,59 için düşük; 2,60 – 3,39 için orta; 3,40 – 4,19 için yüksek ve son olarak

4,20 – 5,00 için çok yüksek şeklindedir (Semerci vd., 2021, s.5). Bu çalışma için tüm ölçeğin Cronbach's Alphası 0,96, kalite güvencesi alt boyutu için 0,91 ve kalite değerlendirilmesi alt boyutu için 0,95 bulunmuştur.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri, 2023-2024 eğitim öğretim yılının güz döneminde 24 Ekim-20 Aralık 2023 tarihleri arasında bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden toplanmıştır. Araştırmanın verilerini toplamak için Google Forms üzerinden bağlantı linki alınmıştır. Öğrencilere çalışmanın amacı ve veri toplama formunu doldurma süresi yüz yüze açıklanarak bağlantı linki Whatsapp aracılığıyla paylaşılmıştır. Veri toplama aracının öncesinde bilgilendirilmiş onam formu yer almış olup, araştırmaya kendi isteği ile hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ederek "Evet" seçeneğini işaretleyen öğrencilerin araştırmaya katılımları gerçekleşmiştir.

Veri Analizi

Verilerin analizinde IBM 25.0 paket programı kullanılmıştır. Veriler sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, gibi tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov değerlendirilmiş, normal dağılıma uymayan veriler için Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis H nonparametrik testleri kullanılmıştır. Öğrencilerin öğretim kalite algısı ve akreditasyon algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Spearman korelasyon analizi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05'ten küçük p değerleri olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, Bonferroni düzeltmesi kullanılmıştır.

Araştırma Etiği

Araştırmada kullanılacak ölçeklere ilişkin izinler ölçek sahiplerinden alınmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'ndan etik izin (16.10.2023 tarihli Toplantı No:9) ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nden kurum izni (E-52950036-044-152619 sayılı yazı) alınmıştır. Araştırma kapsamına giren öğrencilere, çalışmanın amacı araştırmacılar tarafından açıklanmış ve katılımları için izinleri alınmıştır. Toplanan veriler yalnızca araştırma amaçları için kullanılacak olup kimlikler gizli tutulmuştur. Bu araştırma süresince; araştırma etik ilkelerine uyulmuştur.

BULGULAR

Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,43±2,21'dir. Öğrencilerin %84,5'i kadın, %34,3'ü birinci sınıf, %30,6'sı ikinci sınıf öğrencisi olup, %76,5'i Anadolu Lisesinden mezun olmuştur. Öğrencilerin %42,3'ü Hemşirelik, %18,5'i Ebelik, %13,6'sı Beslenme ve Diyetetik bölümlerinde öğrenim görmektedir (Tablo 1).

Öğrencilerin Öğretim Kalitesi ve Akreditasyon Algı Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretim kalitesi ve akreditasyon algı düzeylerine ilişkin bulguları incelendiğinde; Üniversite Öğretim Kalitesi Algısı Ölçeği (ÜÖKAÖ)'nde Misyona alt boyutu için 3,58±0,68, Öğretim Koşulları alt boyutu için 3,36±0,69,

Öğretim Programları alt boyutu için 3,54±0,68 ve Öğretim Elemanları alt boyutu için 3,65±0,66 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin Akreditasyon Algı (AA) Ölçeği alt boyutları ortalaması Kalite Güvencesi alt boyutunda 3,57±0,65 ve Kalite Değerlendirme alt boyutunda 3,64±0,68'dir.

Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile öğretimin kalitesi ve akreditasyon algılarının karşılaştırılması Tablo 2'de verilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine ve mezun oldukları liseye göre ÜÖKAÖ ve AA Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ÜÖKAÖ'nin Misyona, Öğretim Programları ve Öğretim Elemanları alt boyutları arasındaki puan ortalamalarında anlamlı bir fark saptanmazken ($p>0,05$), ÜÖKAÖ'nin Öğretim Koşulları alt boyutunda ($KW=8,085$, $p=0,044$) ve AA Ölçeği'nin Kalite Güvencesi ($KW=17,355$, $p=0,001$) ve Kalite Değerlendirmesi ($KW=17,099$, $p=0,001$) alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<0,05$) (Tablo 3). Anlamlı farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için Bonferroni düzeltmeli ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Bonferroni anlamlılık düzeyi (0,0083) dikkate alındığında, ÜÖKAÖ'nin Öğretim Koşulları alt boyutunda sınıflar arasında anlamlı farklılık saptamazken, AA Ölçeği'nin her iki alt boyutunda anlamlı farkın dördüncü sınıftan kaynaklandığı saptanmıştır. Dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara göre akreditasyon algılarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi.

Öğrencilerin fakültede öğrenim gördükleri bölümler akreditasyon hazırlıkları açısından iki gruba göre incelendiğinde; öğrencilerin ÜÖKAÖ'nin Misyona ve Öğretim Programları arasındaki puan ortalamalarında anlamlı bir fark saptanmazken ($p>0,05$), ÜÖKAÖ'nin Öğretim Koşulları ($U=67582,50$, $p=0,000$) ve Öğretim Elemanları ($U=79540,50$, $p=0,003$) alt boyutları ile AA

Tablo 1: Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri (n=860)

Yaş ($\bar{X} \pm Ss$)		20,43±2,21	
		n	%
Cinsiyet	Kadın	727	84,5
	Erkek	133	15,5
Sınıf	1.sınıf	295	34,3
	2.sınıf	263	30,6
	3.sınıf	213	24,8
	4.sınıf	89	10,3
Mezun olunan lise	Fen Lisesi	76	8,8
	Anadolu Lisesi	658	76,5
	Meslek Lisesi	69	8,0
	Diğer	57	6,6
Fakültede öğrenim görülen bölüm	Beslenme ve Diyetetik	117	13,6
	Çocuk Gelişimi	106	12,3
	Ebelik	159	18,5
	Ergoterapi	32	3,7
	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	38	4,4
	Hemşirelik	364	42,3
	Sağlık Yönetimi	17	2,0
	Sosyal Hizmet	27	3,1

Tablo 2: Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri ile Öğretimin Kalitesi ve Akreditasyon Algılarının Karşılaştırılması

Özellikler Alt boyutlar	Misyon Sıra Ort.	Öğretim Koşulları Sıra Ort.	Öğretim Programları Sıra Ort.	Öğretim Elemanları Sıra Ort.	Kalite Güvencesi Sıra Ort.	Kalite Değerlendirme Sıra Ort.
Cinsiyet						
Kadın (n=727)	429,41	436,91	426,30	428,01	427,59	428,23
Erkek (n=133)	436,44	395,46	453,48	444,13	446,40	442,92
	U=47556,00 p=0,763	U=43685,50 p=0,076	U=45288,50 p=0,244	U=46532,50 p=0,490	U=46231,00 p=0,420	U=46694,00 p=0,528
Sınıf						
1.sınıf (n=295)	453,36	432,76	427,58	430,65	415,13	403,34
2.sınıf (n=263)	422,34	460,88	444,92	445,89	437,68	435,84
3.sınıf (n=213)	423,89	403,59	439,07	438,73	402,94	421,90
4.sınıf (n=89)	394,65	397,66	377,08	364,84	526,17	525,30
	KW=4,843 df=3 p=0,184	KW=8,085 df=3 p=0,044*	KW=5,346 df=3 p=0,148	KW=7,519 df=3 p=0,057	KW=17,355 df=3 p=0,001*	KW=17,099 df=3 p=0,001*
Mezun olunan lise						
Fen Lisesi (n=76)	417,92	402,47	406,14	416,02	366,74	379,83
Anadolu Lisesi (n=658)	431,63	428,67	432,05	433,06	438,79	434,75
Meslek Lisesi (n=69)	439,35	464,91	458,09	429,01	439,79	436,24
Diğer (n=57)	423,47	447,38	411,64	422,11	408,52	442,00
	KW=0,346 df=3 p=0,951	KW=2,613 df=3 p=0,455	KW=1,955 df=3 p=0,582	KW=0,399 df=3 p=0,941	KW=6,351 df=3 p=0,096	KW=3,563 df=3 p=0,313
Fakülte Bölümü**						
Hemşirelik (n=364)	428,91	368,17	424,39	401,02	464,50	451,68
Diğer (n=496)	431,67	476,24	434,98	452,14	405,55	414,96
	U=89694,00 p=0,872	U=67582,50 p=0,000*	U=88048,50 p=0,535	U=79540,50 p=0,003*	U=77895,50 p=0,001*	U=82562,50 p=0,031*

*p<0.05, Ort.= Ortalama, U= Mann-Whitney U testi, KW= Kruskal-Wallis H Testi

**Akreditasyon çalışmalarına göre kategorize edilmiştir.

Ölçeği'nin Kalite Güvencesi (U=77895,50, p=0,001) ve Kalite Değerlendirmesi (U=82562,50, p=0,031) alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır (p<0,05) (Tablo 2).

ÜÖKAÖ dört alt boyutunun puan ortalamaları ile AA Ölçeği'nin her iki alt boyutunun puan ortalamaları arasında pozitif yönde zayıf güçte anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p<0,05) (Tablo 3).

TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin ÜÖKAÖ'nin öğretim koşullarına yönelik algıları orta düzeyde iken, öğretimin kalitesinin diğer boyutlarına ilişkin algıları yüksek düzeydedir. Sağlık bilimleri fakültesinin köklü bir kurum olmasının, nitelikli eğitim kadrosuna ve sekiz farklı bölüme ilişkin öğretim programlarına sahip olmasının bu durumda etkili olduğu düşünülmektedir. Buna karşın, COVID-19 ve 2022-2023 akademik yılı güz döneminde yaşanan deprem felaketinden etkilenen fakültenin eğitim binasının taşınmasının öğretim koşullarını etkileyen önemli faktörler oldu-

Tablo 3: Öğrencilerin Üniversite Öğretim Kalitesi Algısı Ölçeği Alt Boyutları ile Akreditasyon Algısı Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişki (n=860)

ÜÖKAÖ/ AAÖ		Kalite Güvencesi	Kalite Değerlendirme
Misyon	r p	0,372** 0,000*	0,334** 0,000*
Öğretim Koşulları	r p	0,289** 0,000*	0,279** 0,000*
Öğretim Programları	r p	0,375** 0,000*	0,367** 0,000*
Öğretim Elemanları	r p	0,368** 0,000*	0,334** 0,000*

r: Spearman Korelasyon Katsayısı *p<0,05

ğu düşünülmektedir. Ayrıca uygulamalı dersler açısından saha/kliniklerin sınırlı olması da öğretim koşullarını etkileyen bir diğer önemli faktör olabilir. Literatür incelendiğinde de lisans eğitim programlarındaki öğrenci-öğretim elemanı sayıları, fiziki alt yapı ve teknik donanım, uygulama alanlarının yeterliliği vb. süreçlerdeki farklılıkların kurumlar arasında öğrenci doyumu- nu etkilediği belirtilmektedir (Yüksel Kaçan ve Palloş, 2020). Genel olarak farklı bölümlere ilişkin dersliklerin, öğrenci sayı- larının fazla olması, laboratuvarların ve saha/klinik uygulama alanlarının sınırlılığına ya da yetersizliğine yönelik görüşlerin bildirildiği çalışmalar bulunmaktadır (Baysal, 2015; Çonoğlu ve Orgun, 2021; Kuran Aslan vd., 2016). Çakır Koçak ve arkadaşları (2017) çalışmalarında yer alan öğretim üye/elemanlarının da öğrencilerle benzer şekilde eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili karşılaştıkları sorunların başında öğrenci sayısının fazla olması, fiziki koşulların, eğitim materyallerinin ve uygulama alanlarının yetersizliği, derslik sayılarının ve laboratuvar sayılarının yetersiz olması gelmektedir. Kuran Aslan ve arkadaşlarının (2016) çalış- masında öğretim üyeleri fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü- nün SWOT analizinde bu sorunları zayıflık olarak belirtmiştir. Buna ek olarak, öğretim tercihleri, anında geri bildirim sağla- ma, etkileşimli sunumlar ve program tasarımının sıkı çalışmayı teşvik etmesi öğretimin etkililiğini etkileyen temel faktörlerden bazılarıdır (Tomas vd., 2022). Bu bağlamda, uygulamalı sağlık disiplinleri için öğretim koşulları, eğitim-öğretim kalitesini etki- leyen, sistematik ve sürekli değerlendirmeler yapılarak ihtiyaç duyulan iyileştirme çalışmalarının yapılması gereken önemli bir ölçüt olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akreditasyona yönelik algıları madde düzey kabulü sınıflandırmasına göre yüksek düzeydedir. Ayrıca, hemşirelik bölümü öğrencilerin diğer bölümlerdeki öğ- rencilere göre akreditasyon algı düzeyleri daha yüksek bulun- muştur. Fakültede henüz akredite bir programın olmadığı an- cak üniversitenin fakülteleri ve bölümlerinde kalite kültürünün yaygınlaştırıldığı ve hemşirelik bölümünün akreditasyon değ- erlendirme süreçlerine kabul edildiği bilinmektedir. Bu durum öğ- rencilerin nitelikli eğitim alma isteklerini ve akreditasyona ili- şkin farkındalıklarını olumlu etkilediği yönünde yorumlanmıştır. Eğitim programından yararlanan iç paydaş olarak öğrencilerin memnuniyeti ve eğitim programı geliştirme ve iyileştirme çalış- malarına aktif katılımı akreditasyon süreçleri açısından önemi- dir. Ayrıca, bölümde akreditasyon süreçlerine hazırlık, kurul ve komisyonlara öğrenci katılımının olması, akademik danışman- lık hizmetleri, akran yönderliği ve sosyal karne uygulamaları gibi birçok faktörün öğrencilerin akreditasyon algılarını olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde de akredite bir fizyoterapi ve rehabilitasyon lisans eğitim progra- mındaki öğrencilerin akreditasyonun program üzerindeki etki- lerini farkında oldukları ve akreditasyon hakkındaki bilgilerin yeterli düzeyde olduğu (Keleş vd., 2023), akreditasyon başvuru hazırlıklarına başlanmış bir ebelik programında okuyan öğren- cilerin akreditasyon algılarının yüksek olduğu (Ekşioğlu vd., 2023) bulunurken, akredite olmayan bir eğitim programında okuyan hemşirelik öğrencilerinin orta düzeyde akreditasyon algılarına sahip olduğu saptanmıştır (Koçoğlu, 2023). Literatür akredite bir programın öğrencilerin akreditasyon algısı üzerin- deki olumlu etkisini göstermekte olup, çalışmamızın sonucunu destekler niteliktedir.

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinden cinsiyet ve mezun oldukla- rı liseye göre ÜÖKAÖ ve AA Ölçeği alt boyutları arasında an- lamli bir fark saptanmazken ($p>0,05$), sınıf düzeylerine göre yapılan karşılaştırmalarda ÜÖKAÖ'nin Öğretim Koşulları ve AA Ölçeği'nin her iki alt boyut puan ortalamaları arasında anlam- lı bir fark saptanmıştır ($p<0,05$). Dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara göre öğretim koşullarına ilişkin algıları en düşük sıra ortalamasına sahipken, akreditasyon algı düzeyleri diğer sınıflardan daha yüksektir. Literatürde farklı yıllarda yapılan ça- lışmalarda öğrencilerin öğretim kalitesi algısının (Karakaya vd., 2016) ve ebelik öğrencilerinin akreditasyon algılarının (Ekşioğlu vd., 2023) sınıf düzeylerine göre farklılık göstermediği saptan- mıştır. Çalışmamızda dördüncü sınıf öğrencilerin %78,7'sinin Hemşirelik ve Ebelik Bölümü'nde okuduğu bilinmektedir. Her iki bölümün de yoğun uygulamalı bir disiplin olması, dördüncü sınıf eğitim programlarının mesleki ders ve entegre klinik uygu- lamalardan oluşması ancak uygulama alanı olarak tek bir devlet hastanesinin olmasından dolayı saha/kliniklerin sınırlı olması bu durumu etkileyen en önemli faktör olduğu düşünülmekte- dir. Ayrıca, dördüncü sınıfların COVID-19 pandemisi ve 2022-2023 akademik yılı güz döneminde yaşanan deprem gibi ola- ğanüstü durumlardan diğer sınıf düzeyindeki gruplardan daha fazla etkilendiği düşünülmektedir. COVID-19, sadece ülkemizde değil, dünyanın dört bir yanındaki hemşirelik okulları da dahil olmak üzere üniversitelerde ve akademik kurumlarda uygu- lamalı eğitimde kesintiye neden olmuştur (Dewart vd., 2020; Lira vd., 2020; Russo vd., 2023). Bu durum, uygulama kaygıları, öğrenme fırsatlarının azalması, klinik yerleştirmeler üzerindeki etkiler, çevrimiçi eğitim yoluyla gerekli psikomotor becerilerin kazanılamaması ve hemşire olma tercihlerine ilişkin temel en- dişeler gibi birçok soruna yol açmıştır (Kalanlar, 2022; Ulenaers vd., 2021). Ayrıca, Yüksel Kaçan ve Palloş (2020)'un çalışma- rında da dördüncü sınıf öğrencilerinin öğrenimlerine ilişkin do- yum düzeylerinin daha düşük olmasının nedenleri olarak teorik ve uygulama ders yükünün artması, mezun olduktan sonra iş bulma kaygısı, yoğun bir öğretim programı içinde iken kamu personeli seçme sınavına hazırlanma baskısı gibi durumlardan kaynaklanabileceği belirtilmiştir. Bu sınavın yakın gelecekte (14 Temmuz 2024) yapılacağı da (ÖSYM, 2024) göz önünde bulundurulursa, literatür çalışmamızın bulgusunu destekler ni- teliktir.

Öğrencilerin fakültede öğrenim gördükleri bölümler akredita- syon değerlendirme sürecine yönelik hazırlıkları açısından ince- lendiğinde ÜÖKAÖ'nin Öğretim Koşulları ve Öğretim Elemanları alt boyutları ile AA Ölçeği'nin her iki alt boyut puan ortalama- ları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Çalışmamızda hem- şirelik öğrencilerinin öğretim koşullarına ve öğretim elemanla- rına ilişkin algıları diğer bölüm öğrencilerine göre daha düşük iken, akreditasyon algıları daha yüksek düzeydedir. Öğretim ko- şulları ve öğretim elemanlarına yönelik bu farkın oluşmasında; hemşirelik bölümünün öğrenci yoğunluğunun diğer bölümlere göre daha fazla olmasından, öğretim elemanı başına düşen öğ- renci sayısının fazla olmasından ve uygulama alanlarının sınırlı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Literatür incelen- diğinde de akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlardan biri olarak fiziksel koşulların uygun olmayışı gösterilmektedir (Al- paydın ve Topal, 2022). Akreditasyon standartları kapsamında

fiziksel alt yapı, laboratuvar/uygulama alanlarının yeterliliği ve öğrenci sayısı gibi ölçütler eğitimin etkinliği açısından değerlendirilmektedir (HEPDAK-Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu, 2024; SABAK, 2022).

Akreditasyon sürecinde karşılaşılan sorunlardan bir diğeri öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısının fazla olması gösterilmektedir (Alpaydın ve Topal, 2022). Öztürk ve Faiz (2020)'in çalışmasında da algılanan öğretim kalitesi boyutlarında en çok öğretim elemanı boyutu ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte, öğretim elemanlarının öğrencilerin motivasyonları ve eğitime aktif katılımlarını sağlayacak öğretim yöntem, teknik ve stratejilere başvurmaları öğrenci merkezli öğrenme açısından önemlidir. Literatür incelendiğinde, çeşitli ve ilgi çekici öğretim öğrenme sürecinin daha etkili ve verimli olabileceği (Laili ve Nashir, 2018); öğretim sırasında kullanılan öğretim teknolojileri ve güncel programların öğrencilerin dikkatini, ilgisini, motivasyonunu ve memnuniyetini artırdığı (Çonoğlu vd., 2020) saptanmıştır. Akreditasyon süreçlerine öğrencilerin aktif katılımı göz önüne alındığında, hazır bulunuşluklarının artırılması ve öğrenci ile iş birliğinin sağlanması önemli noktalar (Ekşioğlu vd., 2023). Yükseköğretim programlarındaki eğitim ve öğretim standartlarının karşılanmasında, kalitenin geliştirilmesinde ve sürdürülmesinde en önemli faktörlerden birisi akademik kadronun kalitesidir (Baysal, 2015). Öğretim kadrosunun akreditasyon konusundaki farkındalıklarının yüksek olması, yenilikçi ve kanıta dayalı uygulamaların artırılması gibi eğitim-öğretimde kalitenin artmasına yönelik gerçekleştirilecek faaliyetlerin yürütülmesine olumlu katkı sağlayabilecektir (Semerci vd., 2021). Nitekim, Ulker ve Bakioglu (2019) çalışmalarında akreditasyonun genel olarak akademik kaliteyi olumlu yönde etkilediğini ve bir program veya kurumda akademik kalite kapsamındaki süreç ve uygulamaların iyileştirilmesine katkı sağladığını saptamışlardır.

Çalışmamızdaki ÜÖKAÖ alt boyutları ile AA Ölçeği alt boyutları arasında pozitif yönde ilişki bulunmuş ($p < 0,05$), tüm korelasyon katsayılarının gücü 0,26-0,49 arasında (Bahar, 2004, s. 246) olmasından dolayı zayıf olarak yorumlanmıştır. Akreditasyonun bireyler üzerindeki algılanan etkileri birçok kariyer, öğrenci ve sosyal yönü kapsamaktadır (Wilby vd., 2019). Küçükkaya ve arkadaşlarının (2021) çalışmalarında akreditasyonun öğrencilerin öğrenme kalitesine katkıda bulunduğu, bir bölümün imajını ve kalitesini olumlu yönde etkileyebileceği belirtilirken, Koçoğlu (2023)'nin çalışmasında da öğrencilerin çoğunluğu üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin üniversitedeki kaliteyi etkilediğini belirtmişlerdir. Rybinski (2020) tarafından yapılan bir çalışmada bir yıl içinde çok sayıda akreditasyon ziyareti alan devlet üniversitesinin akademik sıralamada daha iyi olacağı öngörülmüştür. Akademik sıralamada başı çeken büyük devlet üniversiteleri çok sayıda farklı derse sahip olmasından dolayı doğal olarak daha sık ziyaret edilmektedirler. Benzer şekilde, Keleş ve arkadaşlarının (2023) çalışmasında öğrencilerin çoğunluğu akreditasyon sürecinin programın eğitim öğretim kalitesi başta olmak üzere birçok alanda sürekli gelişmesini desteklediğini ifade ederken, Şenol ve arkadaşları (2018) tarafından yapılan bir çalışmada da öğrencilerin yaklaşık yarısı "Akreditasyonun öğrencilerin öğrenme kalitesine katkısı yok-

tur" ifadesine katılmamışlardır. Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK) ve Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK) akreditasyon standartları incelendiğinde, misyon, vizyon, programın amaçları ve çıktıları, eğitim programı, fizik alt yapı, öğretim elemanları gibi birçok temel ve alt standardın ÜÖKAÖ alt boyutlarını (Miyon, Öğretim Koşulları, Öğretim Programları ve Öğretim Elemanları) kapsadığı görülmektedir (HEPDAK-Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu, 2024; SABAK Öz Değerlendirme Raporu, 2022). Wilby ve arkadaşlarının (2019) çalışmasında akreditasyonun tanınması ve mezunlara özgü faydalarla doğrudan ilgili olan akreditasyona ilişkin yanlış anlamalar ortaya çıkmıştır. Bu nedenle öğrencilerin akreditasyonun amacı ve programları üzerinde beklenen etkiler konusunda iyi bilgilendirilmelerini sağlamak önemlidir. Akreditasyona başvuracak kurumların kendi güçlü ve zayıf yönlerini saptayarak bu doğrultuda stratejilerini ve yol haritalarını oluşturmaları akreditasyon süreçlerini daha etkili ve verimli olmasını sağlayabilir (Alpaydın ve Topal, 2022).

Sınırlılıklar

Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerin farklı illerde uygulamalarına devam etmesi nedeniyle dördüncü sınıf öğrencilerine ulaşmada sınırlılık oluşmuştur. Fakülte bölümlerine ilişkin tabakalı bir örneklem yapılmadığı için sonuçlar evrene genellenemez. Araştırmanın son sınırlılığı ise çalışmanın tek bir kurumda yürütülmüş olmasıdır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Ulusal ve uluslararası alanda nitelikli eğitimin artırılması ve rekabet, hesap verilebilirlik, verimlilik, marka değeri gibi paradigmalardan etkisiyle kurumsal ya da program akreditasyonları yükseköğretim kurumları için önem kazanmıştır. Bu çalışmanın sonuçları da kurumsal ya da program akreditasyonuna sahip olmayan ve/veya akredite olma hazırlığı yapan yükseköğretim kurumları için önemli bulgular ortaya koymuştur. Öğrencilerin akreditasyon sürecinde olan bir kurumda öğretim kalitesi ve akreditasyon algıları olumlu düzeydedir. Bu noktada, deprem, COVID-19 gibi olağanüstü durumların öğrencilerin öğretim kalitesi ve akreditasyon algılarını etkilediği ön plana çıkabilmektedir. Ayrıca, fizik alt yapının geliştirilmesi, derslik, laboratuvar ve uygulama alanlarındaki yeterliliğin sağlanması, öğretim elemanı-öğrenci sayısı oranının yeterli olması gibi iyileştirmelerin öğretim kalitesinin artmasına yönelik olarak çalışmalara katkı sağlayacaktır.

Son olarak, öğrenci memnuniyeti ve kalite kültürünü oluşturmak, yaygınlaştırmak ve sürdürülebilmek için öğrencilerin süreçlere katılımı, kurumdaki kalite ve akreditasyon komisyonlarında üye olarak bulunmaları ve görüşlerini paylaşmaları, kalite toplulukları ile öğrencilerin farkındalıklarının artırılması önemlidir. Bu bağlamda, öğrencilerin akreditasyon algılarını yükseltmek ve sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla gerekli bilgilendirme toplantıları yapılmalı, eğitici ve öğrenci etkileşimi artırılmalı, öğretim elemanlarına yönelik eğitici eğitimlere devam edilmelidir.

Yazarların Katkıları: Fikir-Literatür Taraması-Veri Toplanması ve Yorumlanması: Gülsüm Çonoğlu, Mustafa Süslü, Nisa Nur Yalçınöz, Rümeyza Duyar; Tasarım-Veri Analizi-Tartışma-Yazıyı Yazan: Gülsüm Çonoğlu

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek: Bu çalışma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı 2023 yılı 1. dönem kapsamında 1919B012305952 numaralı başvuru olarak desteklenmiştir.

Bu çalışma, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi tarafından 27-28 Mayıs 2024 tarihinde düzenlenen 1.Ulusal Sağlık Bilimleri Kongresi'nde (Sağlıkta Dijital Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik) sözel bildiri olarak sunulmuş olup, Sözel Bildiri Üçüncülük Ödülü'nü kazanmıştır.

Etik Kurul ve Hasta Onamı: Araştırmada kullanılacak ölçeklere ilişkin izinler ölçek sahiplerinden alınmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'ndan etik izin (16.10.2023 tarihli Toplantı No:9) ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nden kurum izni (E-52950036-044-152619 sayılı yazı) alınmıştır. Araştırma kapsamına giren öğrencilere, çalışmanın amacı araştırmacılar tarafından açıklanmış ve katılımları için izinleri alınmıştır.

Hakemlik Süreci: Çift taraflı kör hakemlik.

KAYNAKLAR

- Alpaydın, Y., & Topal, M. (2022). Eğitim Fakültelerindeki Akreditasyon Deneyimleri Üzerine Nitel Bir Araştırma. *İnsan & Toplum*, 12(2), 232–265. <https://doi.org/10.12658/M0657>
- Bahar, Z. (2004). Verilerin çözümlenmesinde istatistiksel yöntemler. In İ. Erefe (Ed.), *Hemşirelikte Araştırma İlke Süreç ve Yöntemleri* (3.edition, pp. 189–250). Ankara: Odak Ofset.
- Baysal, A. (2015). Beslenme ve Diyetetik Eğitimi: Sorunlar-Çözüm Önerileri. *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 43(3), 189–190.
- Çakır Koçak, Y., Öztürk Can, H., Yücel, U., Demirelöz Akyüz, M., & Çeber Turfan, E. (2017). Türkiye'de Ebelik Bölümlerinin Akademik ve Fiziki Profili. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(2), 88–97. <https://doi.org/10.17681/hsp-dergisi.293047>
- Çonoğlu, G., & Orgun, F. (2021). Hemşirelik Lisans Eğitim Programının Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün (CIPP) Modeli Kullanılarak Değerlendirilmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(1), 74–86. <https://doi.org/10.2399/yod.19.019000>
- Çonoğlu, G., Özkütük, N., & Orgun, F. (2020). Hemşirelik Eğitiminde Yenilikçi Eğitim Paradigması: Öğretim Teknolojileriyle Duyuşsal Alanı Harekete Geçirmek. *EGE HFD*, 36(1), 61–65.
- Davis, S. W., Weed, D., & Forehand, J. W. (2015). Improving the nursing accreditation process. *Teaching and Learning in Nursing*, 10(1), 35–38. <https://doi.org/10.1016/j.teln.2014.09.003>
- Dewart, G., Corcoran, L., Thirsk, L., & Petrovic, K. (2020). Nursing education in a pandemic: Academic challenges in response to COVID-19. *Nurse Education Today*, 92. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104471>
- Ekişioğlu, A., Hadımlı, A., Demir, E., Akan, A., & Ceber Tufan, E. (2023). Opinions and perceptions of midwifery students on the accreditation of midwifery education. *Journal of Nursology*, 26(2), 120–126. <https://doi.org/10.5152/JANHS.2023.23347>
- Ellis, P., & Halstead, J. (2012). Understanding the Commission on Collegiate Nursing Education Accreditation Process and the Role of the Continuous Improvement Progress Report. *Journal of Professional Nursing*, 28(1), 18–26. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2011.10.004>
- Gencel, U. (2001). Yükseköğretim Hizmetlerinde Toplam Kalite Yönetimi ve Akreditasyon. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(3), 164–218.
- HEPDAK-Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu. (2024). *HEPDAK*. Retrieved from https://www.hepdak.org.tr/doc/b4_v6.pdf
- İri, R., & Bayraktar, M. (2023). Öğretim Elemanlarının Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerine Yönelik Algıları: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi örneği. *Balkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(50), 557–577. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.1171420>
- Ibrahim, H., Abdel-Razig, S., & Nair, S. C. (2015). Medical students' perceptions of international accreditation. *International Journal of Medical Education*, 6, 121–124. <https://doi.org/10.5116/ijme.5610.3116>
- Kalanlar, B. (2022). Nursing education in the pandemic: A cross-sectional international study. *Nurse Education Today*, 108, 105213. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.105213>
- Karakaya, A., Kılıç, İ., & Uçar, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Kalitesi Algısı Üzerine Bir Araştırma. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Özel Sayı 2), 40–55.
- Kaya, A., & Şahin, M. (2022). Yükseköğretim Kurumlarında Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalarının Kurumsal Performansa Etkisi. *Journal of Management Theory and Practices Research*, 3(2), 113–128.
- Keleş, M. N., Tore, N. G., & Oskay, D. (2023). Akredite Olmuş Bir Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Lisans Programındaki Öğrencilerin Akreditasyon Farkındalıklarının Değerlendirmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 13(3), 390–396. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1276355>
- Koçoğlu, F. (2023). Hemşirelik Öğrencilerinin Akreditasyon Algılarının Belirlenmesi. *Göbeklitepe Uluslararası Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(12), 28–36. <https://doi.org/10.55433/gsbdb/196>
- Küçükkaya, B., Kahyaoglu Süt, H., & Yazel Yiğitbaş, C. (2021). Akredite Olan Bir Hemşirelik Bölümünde Eğitim Alan Öğrencilerin Lisans Eğitiminde Akreditasyona Yönelik Düşünceleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(2), 394–400. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.458>
- Kuran Aslan, G., Birinci, T., Leblebeci, G., Ödevoğlu, P., Türkmen, E., Zirek, E., ... Razak Özdiñler, A. (2016). İstanbul Üniversitesi Fizyoterapi Ve Rehabilitasyon Bölümü'nün SWOT Analizi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 3(3), 184–190. <https://doi.org/10.17681/hsp.08469>
- Laili, R. N., & Nashir, M. (2018). The Effect of Blended Learning by Using Edmodo in Teaching English for Nursing Students. *Indonesian Journal of Curriculum and Educational Technology Studies*, 6(2), 71–76. <https://doi.org/10.15294/ijcets.v6i2.26509>
- Lira, A. L. B. de C., Adamy, E. K., Teixeira, E., & da Silva, F. V. (2020). Nursing education: challenges and perspectives in times of the COVID-19 pandemic. *Revista Brasileira de Enfermagem*, 73(Suppl 2), e20200683. <https://doi.org/10.1590/0034-7167-2020-0683>
- On İkinci Kalkınma Planı Hazırlıkları. (2022, June 10). Resmî Gazete. Sayı: 31862. retrieved from <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/06/20220610-12.pdf>

- ÖSYM. (2024). Kamu Personeli Seçme Sınavı. Retrieved from <https://Www.Osym.Gov.Tr/TR,8837/Hakkinda.Html>
- Öztürk, E., & Faiz, E. (2020). Algılanan Öğretim Kalitesi ve Öğrenci Tatmininin Öğrenci Sadakati Üzerindeki Etkisi: Düzce Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Turizm, Ekonomi ve İşletme Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1–15.
- Resmî Gazete. (2015). *Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği*. p. Sayı : 29423. Retrieved from <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150723-3.htm>
- Resmî Gazete. (2023). *On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)*. p. Sayı: 32356. Retrieved from <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231101M1-1.htm>
- Russo, S., Dellafiore, F., Vangone, I., Bassola, B., & Arrigoni, C. (2023). The process of learning and professional development according to nursing students' experience during Covid-19: A constructivist grounded theory study. *Nurse Education in Practice*, 66, 103502. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103502>
- Rybinski, K. (2020). Are rankings and accreditation related? Examining the dynamics of higher education in Poland. *Quality Assurance in Education*, 28(3), 193–204. <https://doi.org/10.1108/QAE-03-2020-0032>
- SABAK, Ö. D. R. (2022). *Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği Öz Değerlendirme Raporu*. Retrieved from https://sabak.org.tr/images/DOCUMENTSANDFORMS/SABAK_Öz_Değerlendirme_Raporu_Hazirlama_-_Revizyon_4_5_Haziran_2022-.pdf
- Semerci, Ç. (2017). Akreditasyon Algısı (AA) Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1093–1104. <https://doi.org/10.14686/buefad.332383>
- Semerci, Ç., Semerci, N., Ünal, F., Yılmaz, E., Kaygın, H., Ulus, İ. Ç., ... Yılmaz, Ö. (2021). Akademisyenlerin Akreditasyon Algılarının İncelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 9(1), 1–14. <https://doi.org/10.47215/aji.823723>
- Şenol, S., Ardahan Sevgili, S., Kekeç, B., Orhan, A., & Sevinç, L. (2018). Öğrencilerin Hemşirelik Eğitiminde Akreditasyon Konusundaki Görüşleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 34(3), 1–13.
- Smimou, K., & Dahl, D. W. (2012). On the Relationship Between Students' Perceptions of Teaching Quality, Methods of Assessment, and Satisfaction. *Journal of Education for Business*, 87(1), 22–35. <https://doi.org/10.1080/08832323.2010.550339>
- Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları. (2024). Retrieved from <https://Turkiye.Un.Org/Tr/Sdgs>.
- Taşçı, D., & Lapçın, H. T. (2023). Yükseköğretimde Kalite Güvencesi Sistemi: Kurumsal Akreditasyon Raporları Üzerinden Bir Değerlendirme. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 1–16. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.1185953>
- Tomas, N., Aukelo, M., & Tomas, T. N. (2022). Factors influencing undergraduate nursing students' evaluation of teaching effectiveness in a nursing program at a higher education institution in Namibia. *International Journal of Africa Nursing Sciences*, 17, 100494. <https://doi.org/10.1016/j.ijans.2022.100494>
- Ulenaers, D., Grosemans, J., Schrooten, W., & Bergs, J. (2021). Clinical placement experience of nursing students during the COVID-19 pandemic: A cross-sectional study. *Nurse Education Today*, 99, 104746. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.104746>
- Ulker, N., & Bakioglu, A. (2019). An international research on the influence of accreditation on academic quality. *Studies in Higher Education*, 44(9), 1507–1518. <https://doi.org/10.1080/03075079.2018.1445986>
- Uludağ, G., Bora, M., & Çatal, S. (2021). Türk Yükseköğretiminde Kalite Güvencesi Sistemi ve Öğrenci Katılımının Önemi. *Trakya Üniversitesi Kalite ve Strateji Yönetimi Dergisi*, 1(1), 91–111. Retrieved from <https://orcid.org/0000-0001-6540-8769>.
- Wilby, K. J., Alamri, M., & Monfared, S. (2019). Student and Graduate Perceptions Regarding Canadian-based Accreditation of a Pharmacy Program in Qatar. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 83(6), Article 6805.
- Yüksel Kaçan, C., & Palloş, A. (2020). Bir Üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Öğrencilerinin Öğrenimlerine İlişkin Doyum Düzeylerinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 8(3), 874–892. <https://doi.org/10.33715/inonusaglik.746511>